

1

הסבירו במילים שלכם מה היה תפקידה של גאולה כהן ומדוע הוא היה כה חיוני לפעולה של המחתרת למען הקמת מדינת ישראל:

2

מי לדעתכם צריך לשפוט ולהעביר ביקורת על המנהיגים בימינו?

לצורך פעולת- ההסברה שלנו (בלח"י) עמד לרשותנו מכשיר רב-ערך, נוסף על ה"מעש" (העיתון המחתרתי): הפעלנו את תחנת השידור שלנו, שנודעה בשם: "קול המחתרת העברית- קול לוחמי חירות ישראל".

לא יחסתי את ההצלחה רק לחומר ששודר. לא פחות, ואולי יותר, תרמו להצלחה שני השדרנים: 'אילנה' (גאולה כהן) ו'גד' (נתן מרפיש). את שניהם בחנתי בסתיו 1945, כדי לעמוד על קולותיהם ועל התאמתם לתפקיד של קריינים. [...]

גאולה לא הייתה זקוקה להדרכה מיוחדת. ידיעותיה בלשון העברית, מן הבית ומבית הספר, מצוינות היו. ואשר להדגשות ולהטעמות, אפשר היה לסמוך עליה שתמצא... את ההתלהבות הלוהטת, את שכרון החושים העשוי להכשיר לוחם לכל פעולה, את רשת הלב הקוצב חיים ומוות, את היסוד שמעבר להגיון וחשבון. [...]

ההאזנה הגלויה לתחנות השידור שלנו הייתה קריאת תגר המונית על השלטון. סר הפחד... גד וגאולה סכנו את גופם כדי להחדיר את דבר- המחתרת למוחות וללבבות. ליבותיהם של בני העם נפתחו לרווחה לקליטת הדברים שהשמיעה המחתרת. צעירים ומבוגרים עטו על מקלטי הרדיו כדי לשתף עצמם בסיכון, ולו כזית (במידה מועטה), ולהביע הזדהותם עם הקריינים.

(לוחמי חירות ישראל, נתן ילין-מור)

3

נתן ילין-מור מתאר את כוח הדיבור של גאולה כהן. הסבירו מדוע כוח זה חשוב ומשמעותי עבור מנהיג: (חשבו על דמות מן העבר שהתנגדה לקבל עליה את ההנהגה בשל קושי בדיבור)

4

אילו נשים נוספות אתם מכירים מתקופת הציונות, שפעלו למען הקמת מדינת ישראל. כתבו את שמותיהם ואת המעשים שעשו

מנהיגה בצעירותה- מנהיגה לכל החיים

בשנת תשס"ג (2003) הוענק לגאולה כהן פרס ישראל למפעל חיים. וכך כתבו השופטים בוועדה

שבחרה להעניק לה את פרס ישראל:

תולדות חייה של הגב' גאולה כהן חופפים את תולדות המאבק לשחרור ארץ ישראל מעול הכיבוש הבריטי ולהקמת מדינת ישראל ואת תולדות המאבק על עצמאותה ועל זהותה של המדינה.

[...]

מפעל חייה של גאולה כהן - כלוחמת בלח"י, כסופרת, כעיתונאית, כחברת כנסת, כיוזמת וכמובילה של מפעלים תרבותיים וחינוכיים וכפעילה במאבקים למען קליטת עלייה מברית המועצות ומאתיופיה - הוא התגייסות מוחלטת ונדירה לשירות העם והמדינה. דמותה הייחודית, דבקתה בעקרונותיה ונכונותה לשלם על כך מחירם מקור השראה לציבור רחב ומקור להערכה גם של מי שחולקים על עמדותיה ועל דרכה.

על כל אלה מצאה ועדת השופטים את הגב' גאולה כהן ראויה לקבל את פרס ישראל לשנת התשס"ג בתחום של מפעל חיים - תרומה מיוחדת לחברה ולמדינה.

השופטים:

מר מרדכי בן-פורת, יו"ר

מר ארנון מנטבר

השופטת (בדימוס) שרה פריש

1

עברו לעמוד הבא, וקראו את הפעולות החשובות שלקחה בהן חלק גאולה כהן לאורך השנים, וסמנו בצבע את המעשה החשוב ביותר שעשתה בחייה.

הסבירו מדוע לדעתכם מעשה זה הוא החשוב ביותר:

באתר "פרס ישראל" מוצגים קורות החיים של גאולה כהן, המלאים בעשייה ציבורית ובלקיחת אחריות מנהיגותית בהתאם לצרכי השעה.

תולדות חייה של הגב' גאולה כהן חופפים את תולדות המאבק לשחרור ארץ ישראל מעול הכיבוש הבריטי ולהקמת מדינת ישראל ואת תולדות המאבק על עצמאותה ועל זהותה של המדינה.

ציוני דרך בחייה:

- 1943:** הצטרפה לארגון "לוחמי חירות ישראל" (לח"י) שם הייתה קולו של הארגון ששידר בתחנת הרדיו המחתרתית: "קול ציון המשתחררת".
- 1945:** עזבה את בית הוריה וירדה למחתרת בשל היותה נרדפת על ידי הבריטים.
- 1946:** נעצרה על ידי הבריטים, נדונה למאסר תשע שנים ונכלאה בבית הסוהר לנשים בבית לחם.
- 1947:** ברחה, בלבוש ערבייה, מבית הסוהר שבמגרש הרוסים בירושלים.
- 1960:** ראה אור ספרה הראשון, "סיפורה של לוחמת".
- 1969:** ערכה מסע בארה"ב מחוץ אל חוף במאבק גלוי למען עליית יהודי ברית המועצות.
- 1970:** הצטרפה לתנועת החירות.
- 1972:** ייסדה את "המדרשה הלאומית ע"ש אריה בן אליעזר".
- 1973:** נבחרה לכנסת ברשימת הליכוד.
- 1978:** פרשה מן הליכוד בשל מאבקה נגד מדיניות קמפ-דיוויד של מנחם בגין, והייתה בין מייסדי תנועת התחיה.
- 1980:** נחקק ביזמתה "חוק יסוד ירושלים", הקובע כי "ירושלים השלמה והמאוחדת היא בירת ישראל".
- 1981:** ירדה להתגורר בימית והצטרפה לנאבקים נגד הנסיגה מסיני.
- 1987:** ייסדה עם חברת הכנסת עדנה סולודר את "שדולת הח"כים למען יונתן פולארד".
- 1990:** מונתה לסגנית שר במשרד המדע ופעלה למען קליטת מדענים.
- 1990:** יצאה לאתיופיה לבדוק את מצבם של היהודים שם ותרמה תרומה חשובה להעלאתם לארץ ב"מבצע שלמה".
- 1994:** עברה להתגורר חלקית בקרית ארבע.
- 1998:** יזמה והקימה בירושלים את "בית מורשת המשורר אורי צבי גרינברג" וניהלה אותו בהתנדבות שנים רבות.

1

האם אתם מסכימים שיש הבדל בין הנהגה של גברים להנהגה של נשים?

2

כיום מרבית המנהיגים בעולם הינם גברים. נסו לדמיין כיצד היה נראה העולם אם מרבית המנהיגים לא היו אלא מנהיגות (נשים). האם העולם היה נראה אחרת? כיצד?

"אני מאוד מאמינה במנהיגות של אישה, ולא כי אני פמיניסטית, מעולם לא הייתי. אבל אני חושבת שבמשך ההיסטוריה, נשים ברגעי מבחן לקחו כיוון נכון ובצמתים מסובכים ידעו להחליט ולחתוך. גבר בוהה, נלחץ, מהסס, ואילו אישה מנהיגה מתרשמת ומחליטה. היא רחמנית כשצריך ואכזרית כשצריך. לא תמיד היא צודקת, אבל יש בה כוח הכרעה. גבר מנהיג מלחמות, אישה מנהיגה פוליטית. לא בקרה אלוהים אמר לאברהם באופן דרסטי כזה, "כל אשר תאמר לך שרה- שמע בקולה". כי גם אלוהים בחר בשרה למנהיגה האמיתית מאחורי בעלה".

(מתוך ראיון שנערך עם גאולה כהן, בשנת 2013, באתר NRG)

3

גאולה כהן מתארת את שרה כמי שעמדה מאחורי אברהם, ובעצם הנהיגה "מאחורי הקלעים". האם אתם מכירים מקרים נוספים (מן התנ"ך, מן ההיסטוריה, או סיפורים אישיים) על נשים שהנהיגו "מאחורי הקלעים"?

4

על פי מה שלמדתם היום, האם גאולה כהן הייתה "מנהיגה נשית" בדומה לשרה- "מאחורי הקלעים", או שהייתה "מנהיגה נשית" השווה ופועלת באופן דומה לזה של מנהיגים גברים.

נמקו את עמדתכם.

